

Lisa 1. Muudatuste mõjude tabel

Muudatuste mõjud

1	Toetuse taotlemise protsessi lihtsustamine ja õiglasemaks muutmine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STAR2 arenduse vajadus	Andmekaitsealane mõju
1.1	„Toimetulekutoetust on õigus saada üksi elaval isikul või perekonnal, kelle rahalised vahendid ei ole toimetuleku tagamiseks piisavad ja kelle kuu netosissetulek pärast käesoleva seaduse § 133 lõigetes 5 ja 6 sätestatud tingimustel arvestatud eluasemekulude mahaarvamist on alla kehtestatud toimetulekupiiri.“	Eelnõu punkt 1, § 131 lõige 2	Mõju toetuse suurusele on vähene, sest juba täna arvestatakse kaalutlusotsustega taotleja rahalisi vahendeid. Halduskoormus ei suurene.	Menetleja koormus väheneb vähesel määral, sest suureneb õigusselgus, millest tulenevalt vähenevad vaidlused.	TTT saavad need, kes seda tegelikult vajavad, st need, kellel endal puuduvad piisavad vahendid.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väga väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Ei. Kasutatakse olemasolevat kaalutlusotsust.	Vähene. Ka praegu arvestatakse olemasoleva rahaga.
1.2	„ Kui taotleja ja tema perekonnaliikmed omavad arveldus-, ettevõtlus- või hoiukontot, tuleb esitada taotleja ja tema perekonnaliikmete eelmise ja jooksva kuu sissetulekuid kajastavad kontoväljavõtted sissetulekute ja rahaliste vahendite väljaselgitamiseks. “	Eelnõu punkt 6, § 132 täiendatakse lõikega 6 ²	Ei muutu toetuse suurus ega halduskoormus. Seletuskirja järgi juba täna kontoväljavõtteid küsitakse ja praktikas kontoväljavõtteid esitatakse. Suureneb õigusselgus.	Menetluskoormus ei suurene, sest ka praegu esitatakse seletuskirja järgi ka praktikas kontoväljavõtteid. Pigem menetluskoormus väheneb õigusselguse võrra, sest ei teki vaidlusi.			Puudub.	Oluline mõju inimesele, kuid meede on eesmärgi suhtes proportsionaalne ja kaitsemeetmed piisavad. Netosissetulekud on üks peamistest alustest toetuse määramiseks. Ka praegu esitatakse seletuskirja järgi ja praktikas kontoväljavõtteid.
1.3	„ Kui taotleja taotleb toimetulekutoetust rohkem kui kolmel korral ühe aasta	Eelnõu punkt 6, § 132	Ei muutu toetuse suurus ega halduskoormus.	Menetluskoormus ei suurene, sest ka praegu esitatakse			Jah. STARi arendus, mille eesmärk on	Oluline mõju inimesele, kuid meede on eesmärgi

1	Toetuse taotlemise protsessi lihtsustamine ja õiglasemaks muutmine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STAR2 arenduse vajadus	Andmekaitsealane mõju
	jooksul ning taotleja ja tema perekonnaliikmed omavad arveldus-, ettevõtlus- või hoiukontot, tuleb esitada taotleja ja tema perekonnaliikmete eelmise ja jooksva kuu sissetulekuid ja väljaminekuid kajastavad kontoväljavõtted sissetulekute, rahaliste vahendite ja isiku täiendava abivajaduse väljaselgitamiseks.“	täiendatakse lõikega 6 ³	Seletuskirja järgi juba täna kontoväljavõtteid küsitakse ja praktikas kontoväljavõtteid esitatakse. Suureneb õigusselgus.	seletuskirja järgi ja praktikas kontoväljavõtteid. Pigem menetluskoormus väheneb õigusselguse võrra, sest ei teki vaidlusi.			teavitus 4. korra täitumise kohta.	suhtes proportsionaalne ja kaitsemeetmed piisavad. Suureneb küll eraelu puutumatuse riive ning kaasneb andmesubjekti autonoomia vähenemine, kuid praktikas on kontoväljavõtteid koos sisse- ja väljaminekutega esitatud ka praegu. Lisaks on kohus välja toonud, et kontoväljavõtted on asjakohased tõendusmaterjalid, mille alusel inimese olukorda hinnata.
1.4	„Taotleja ja tema perekonnaliikmete kogu varaline seis tuleb välja selgitada ja seda hinnata hiljemalt neljandal taotlemise korral ühe aasta jooksul.“	Eelnõu punkt 6, § 132 täiendatakse lõikega 6 ⁴	Väheneb lühiajalise toetuse taotlejahalduskoormus.	Halduskoormus väheneb, sest varalist seis ei pea välja selgitama neil, kes taotlevad toetust 1-3 korral.	Puudub.	Puudub.	Jah. STARi arendus, mille eesmärk on teavitus 4. kuu täitumise kohta.	Oluline mõju inimesele, kuid meede on eesmärgi suhtes proportsionaalne ja kaitsemeetmed piisavad
1.5	„Taotluses märgib taotleja käesoleva seaduse § 131 lõigete 7 ja 8 järgi toimetulekutoetuse määramisel arvesse võetavate	Eelnõu punkt 3, § 132 lõige 2	Väheneb halduskoormus toetuse taotlemisel.	Menetleja ei pea enam STARi sotsiaalse seisundi andmeid sisestama. Seega menetleja	Puudub.	Puudub.	Jah. STARi arendus selleks, et pärida registritest vajalikke	Eelnõuga vähendatakse andmete küsimist. Andmekvaliteet paraneb.

1	Toetuse taotlemise protsessi lihtsustamine ja õiglasemaks muutmine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STAR2 arenduse vajadus	Andmekaitsealane mõju
	isikute nimed ja nende isikukoodi või sünniaja.“			koormus väheneb mõnevõrra.			sotsiaalse seisundi andmeid automaatselt.	
1.6	„Kohaliku omavalitsuse üksus kontrollib riigi infosüsteemi kuuluvatest andmekogudest, kas taotleja ja tema pereliikmetele kuulub sõidukeid liiklusseaduse tähenduses ja kinnisasju, samuti kontrollib nende osalust äriühingutes ning kuulumist äri- ja mittetulundusühingutesse , et teha selgeks taotleja ja tema perekonna varaline seis ning võimalus tagada toimetulekuks piisavad elatusvahendid.“	Eelnõu punkt 5, § 132 lõige 6 ¹	Puudub.	Puudub.	Muudatustega tagatakse sotsiaaltoetuste sihipärane kasutamine, õiglane ja läbipaistev menetlus ning vähendatakse sotsiaalabi väärkasutamise riske.	Puudub.	Jah. STARi arendus, et oleks võimalik registrist pärida äriühingute ja mittetulundusühingute osalust. Päringud ja x-tee liidestused menetluse sees vajalikud.	Päritavad andmed on avalikud.
1.7	„Kui toimetulekutoetus makstakse välja sularahas, ümardatakse väljamakstav summa viie sendi täpsuseni, ümardades toetuse suuruse inimese kasuks“	Eelnõu punkt 15, § 134 lõige 6 ¹	Positiivne majanduslik mõju neile, kes saavad toetust sularahas.	Lihtsustab KOV-idel toetuse maksmist ning ühtlustab praktikat.	TTT suuruse erinevus on võrreldes teiste saajatega väike.	Eelarve võib suureneda, kuid seda kogu toimetulekut toetuse eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Jah. STARi arendus, et oleks võimalik sularaha väljamaksmise korral vastav ümardamise arvutus teha ning vastav otsus lisada automaatselt	Puudub.

1	Toetuse taotlemise protsessi lihtsustamine ja õiglasemaks muutmine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STAR2 arenduse vajadus	Andmekaitsealane mõju
							genereeritud haldusotsusele	

2.	Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnaang
2.1	„Last, kes on saanud 18-aastaseks ja õpib põhikoolis, gümnaasiumis, kutseõppe tasemeõppes või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel ja kellel ei ole veel keskharidust, loetakse toimetulekutoetuse määramisel käesoleva paragrahvi lõike 5 tähenduses lapseks kuni selle õppeaasta lõpuni, kui ta saab 19-aastaseks, või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.”	Eelnõu punkt 2, § 131 täiendatakse lõikega 6 ¹	Positiivne majanduslik mõju 18-19-aastastele õppuritele ja nende peredele, kuna nende toimetulekupiir suureneb. 2024. aastal oli TTT saajate seas 329 18–19-aastast põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes keskhariduseta õpilast. Saajate sihtrühm võib vähesel määral suureneda.	Taotluste arv suureneb vähesel määral, mis toob kaasa menetluskoormuse vähesel kasvul. 18-19-aastaste leibkonnaliikmega taotlusi on kogu riigis kokku vaid 2000 ringis ning lisanduv taotluste arvu suurenemine on võrreldes kõikide taotlustega väga väike.	Kulude vaatest 18-19-aastaste õppivate lastega perede majandusliku toimetuleku võrdsem hindamine.	Jah. Kulud suurenevad, lisavajadus oleks maksimaalselt 200 tuhat eurot.	Jah. STARis tuleb lisada võimalus õppiva lapse ja vanusega arvestamiseks. Vajab analüüsija arendust, x-tee päringutega arvestamist.	Kontrollitakse õigustatust.
2.2	„Last, kes on saanud 18-aastaseks ja kes õpib põhikoolis, gümnaasiumis,	Eelnõu punkt 17, § 135	Positiivne majanduslik mõju üksikvanematega 18-19-aastastele	Puudub.	Kulude vaatest 18-19-aastaste õppivate	Jah. Kulud suurenevad, 18-19,5	Jah. Vajab arendust ja x-tee	Kontrollitakse õigustatust.

2.	Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinna
	kutseõppe tasemeõppes või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel ja kellel ei ole veel keskharidust, loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses lapseks kuni selle õppeaasta lõpuni, kui ta saab 19-aastaseks, või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.“	täiendatakse lõikega 2 ¹	õppuritele ja nende peredele täiendava sotsiaaltoetuse maksmise näol.		lastega perede majandusliku toimetuleku võrdsem hindamine.	tuhande euro võrra.	päringutega arvestamist.	
2.3	„Tõiseks sissetulekuks käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 9 ja lõike 2 ¹ tähenduses loetakse tasu, mis on saadud töö- või teenistussuhtes või võlaõigusliku teenuse osutamise lepingu alusel, samuti füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulu ja ettevõtluskontole kantud tulu.“	Eelnõu punkt 8, § 133 lõiget 2 ³	Positiivne majanduslik mõju neile, kelle suhtes rakendub tõise sissetuleku erand. Sihtrühma suurus võrreldes kõikide TTT saajatega on väike.	Puudub.	TTT saavad need, kes seda tegelikult vajavad, st need, kellel on ka ettevõtluskontod ja kellele rakendub tõise sissetuleku erand.	Eelarve võib suureneda, kuid seda kogu toimetulekut oetuse eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Jah. STARis tuleb võimaldada ettevõtluskontole ole kantud tulu arvestamist sissetuleku erandina.	Puudub.
2.4	„Tunnistatakse kehtetuks § 134 lõike 4 punkt 3: Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada	Eelnõu punkt 13, § 134 lõike 4, punkt 3 tunnistatakse	§ 134 lg 4 punkti 3 alusel on toetust vähendatud 2023.a 13, 2022.a ja 2021.a neljal ja 2020.a 11 korral.	Menetluskoormus väheneb, töötukassast ei pea tegevuskava andmeid pärima.	Puudub.	Eelarve võib suureneda, kuid seda kogu TTT eelarvega	Puudub.	Puudub.

2.	Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
	määratavat toimetulekutoetuse summat, kui: toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ja on Eesti Töötukassas töötuna arvele võetud, kuid on mõjuva põhjuseta jätnud tegevuskava täitmata või keeldunud talle pakutud sobivast tööst;“	se kehtetuks	Sama punkti alusel on toetusest keeldutud 2023.a, 2022.a ja 2020.a kahel korral ja 2021.a ühel korral.			võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.		
2.5	„Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada määratavat toimetulekutoetuse summat, kui toetuse taotlejal või toetust taotleva perekonna liikmel on esmavajaduseks mõeldud kulutused osaliselt või täielikult kaetud riigieelarvest samal eesmärgil rahastatava teenuse või toetusega. “	Eelnõu punkt 14, § 134 lõiget 4 täiendatakse punktiga 10	Negatiivne majanduslik mõju neile, kes seni said toetust, kuigi neil olid kulud esmavajaduseks kaetud.	Kaalutusotsuse tegemise vajadus tekib, aga mõju on väheoluline, sest muudatustega luuakse õigusselgus.	Toimetulekutoetust saavad need, kes seda tegelikult vajavad, st need, kellel endal puuduvad piisavad vahendid.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu toimetulekut oetuse eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Jah. STARi luuakse täiendav kaalutusotsuse võimalus.	Puudub.
2.6	„Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada määratavat toimetulekutoetuse summat, kui taotleja perekonnaliikmeks olev laps elab toimetulekutoetuse	Eelnõu punkt 14, § 134 lõiget 4 täiendatakse punktiga 11	Halveneb nende perede toimetulek, aga sihtühma suurus on väike.	Tekib kaalutusotsuse tegemise vajadus. Mõju väheoluline, sest muudatustega luuakse õigusselgus.	Loob võrdsema olukorra teiste lastega peredega, kus lapsed elavad ühes leibkonnas.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on	Jah. STARi luuakse täiendav kaalutusotsuse võimalus.	Puudub.

2.	Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhindang
	taotlemise kuul kordamööda mõlema vanema juures.“					mõju ebaoluline.		

3	Eluasemekulude hüvitamise õiglasem ja läbipaistvam korraldamine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhindang
3.1	„Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab toimetulekutoetuse määramiseks käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kulude piirmäärad, mis tagavad isiku ja tema perekonnaliikmete „inimväärse äraelamise“ asendada „ esmasest toimetuleku “.“	Eelnõu punkt 9, § 133 lõige 6	Puudub.	Õigusselgus.	Puudub.	Puudub.	Puudub.	Puudub.
3.2	„Eluruumi kasutamise õiguslikuks aluseks ei loeta lepingut, mis on sõlmitud käesoleva seaduse § 131 lõikes 7 või 8 nimetatud isikute endi vahel ega lepingut, mis on sõlmitud äriühinguga, mille osanik, aktsionär või juhtorgani liige on käesoleva seaduse § 131 lõikes 7 või 8 nimetatud isik või taotleja ise“	Eelnõu punkt 4, § 132 lõige 5	Negatiivne majanduslik mõju neile, kes seni said toetust, sest neil oli üürileping sõlmitud vastava äriühinguga. Sihtühma suurus võrreldes kõikide TTT saajatega on eeldatavasti väike.	Õigusselgus.	Muudatustega tagatakse sotsiaaltoetust e sihipärane kasutamine, õiglane ja läbipaistev menetlus ning vähendatakse sotsiaalabi väärkasutamise riski.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Puudub.	Puudub, ei muutu andmete küsimine.

3	Eluasemekulude hüvitamise õiglasem ja läbipaistvam korraldamine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
3.3	„Üüri ei võeta toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse, kui üürijaks ja üürnikuks on käesoleva seaduse § 131 lõike 7 punktides 1 või 2 nimetatud isikud, või kui üürijaks on äriühing, mille osanik, aktsionär või juhtorgani liige on taotleja ise või temaga abielus, registreeritud kooselus või abieluga sarnanevas suhtes olev isik või tema esimese ja teise astme alaneja või üleneja sugulane“;	Eelnõu punkt 10, § 133 lõiget 8	Negatiivne majanduslik mõju neile, kes üürivad lähedaste äriühingutelt eluruumi.	Puudub.	Muudatustega tagatakse sotsiaaltoetust e sihipärane kasutamine, õiglane ja läbipaistev menetlus ning vähendatakse sotsiaallabi väärkasutamise riske.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu toimetulekut toetuse eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Ei. Sellisel juhul üürisummat lihtsalt kuluna ei sisestata.	Puudub, ei muutu andmete küsimine.
3.4	„Kui toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige viibib toetuse taotlemise kuul ajateenistuses, hüvitatakse tema eest vaid käesoleva seaduse § 133 lõikes 5 nimetatud eluasemekulud, välja arvatud punktis 1¹ nimetatud kulu, vastavalt käesolevas jaos sätestatud tingimustele.“	Eelnõu punkt 7, § 132 täiendatakse lõikega 8	Negatiivne majanduslik mõju neile. Sihtrühma suurus on väike (ca 59 isikut 2024. aastal)	Õigusselgus.	TTT suurus on võrreldes teiste saajatega võrdväärne.	Eelarve võib vähesel määral väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Jah. X-tee päring isiku ajateenistuse kohta, hetkel kaitseväge viibimiskoht RR olemas.	Kontrollitakse staatust, eriliigilisi andmeid ei töödelda.
3.5	„Eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakse võetakse toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse juhul, kui eluaseme soetamiseks	Eelnõu punkt 11, § 133 lõike 9 ¹ punkti 2	Õigusselgus.	Õigusselgus.	Õigusselguse abil hakatakse erinevates KOVides toetust	Puudub.	Puudub.	Puudub. Ei muutu andmete küsimine.

3	Eluasemekulude hüvitamise õiglasem ja läbipaistvam korraldamine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnaang
	võetud laenu puhul on ~~ära~~ kasutatud maksepuhkuse saamise võimalust või esitab toimetulekutoetuse taotleja või tema perekonnaliige dokumendi, mis tõendab, et maksepuhkuse andmist ei ole peetud võimalikuks“				menetlema ühtmoodi.			
3.6	„Eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakse võetakse toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse juhul, kui laenuga soetatud eluase on taotleja rahvastikuregistrijärgne elukoht. “	Eelnõu punkt 12, § 133 lõiget 9 ¹ täiendatakse punktiga 4	Õigusselgus.	Õigusselgus.	Puudub.	Puudub.	Puudub.	Puudub. Ei muutu andmete küsimine.
3.7	„Toimetulekutoetuse taotleja või tema perekonnaliige , kellele arvestatakse toimetulekutoetust eluasemekulude katmiseks, on kohustatud tagama nende tasumise ja seda ka tõendama. “	Eelnõu punkt 16, § 134 lõiget 7	Taotluse koormus suureneb vähesel määral. Samas ka praegu esineb antud praktikad.	Õigusselgus.	Saadud toetust kasutatakse sihtotstarbeliselt.	Puudub.	Puudub.	Puudub.